Några faunistiska koleopternotiser av C. J. Schönherr.

Av

O. LUNDBLAD.

För någon tid sedan anträffades i Riksmusei entomologiska avdelnings bibliotek en anteckningsbok, som tillhört kommerserådet C. J. Schönherr och på pärmen och på titelsidan bär rubriken »Tider, på hvilka Sällsyntare Insecter blifvit fundne på Sparresäter». Uppteckningarna äro av så pass stort intresse att här i korthet må redogöras för bokens innehåll.

Sidenfabrikören, sedermera kommerserådet Schönherr var som bekant tillika en framstående entomolog, vilken särskilt intresserade sig för skalbaggarna, speciellt vivlarna. Han donerade hela sin insektsamling till riksmuseum, dit den överlämnades i flera omgångar mellan åren 1840—48. Enbart vivelsamlingen omfattar icke mindre än 4.200 arter och förvaras i enlighet med testamentets föreskrifter separat.

Schönherrs fader var den från Sachsen inflyttade sidenfabrikören Christian Schönherr. Sonen fortsatte till en början i faderns yrke. Redan vid tolv års ålder väcktes emellertid hans intresse för insekterna, och han bedrev sedermera ända till sin död ett flitigt insamlingsarbete, särskilt i Sparresäter, en herrgård i Lerdala socken i Västergötland ej långt från Billingen, där han 1812 bosatte sig efter att ha inköpt gården. Från och med denna tidpunkt lämnade han helt fabriksyrket och ägnade sig åt jordbruk och entomologi. Han avled på Sparresäter 1848.

Den omnämnda anteckningsboken sträcker sig över en tidrymd av ej mindre än 36 år, nämligen från 1812, då Schönherr var 40 år gammal, till 1847, alltså till året före hans död. Den upptager, såsom framgår av titeln, namnen på sällsyntare arter, så gott som uteslutande skalbaggar, samt antalet funna exemplar och tidpunkten för fynden, men i vissa fall finnes även angivet på vad sätt arterna anträffats. Några äro icke funna på Sparresäter — trots bokens titel — utan på andra platser i Västergötland eller i andra landskap. Vissa av dem äro enligt vår nuvarande uppfattning väl icke sällsynta, medan många äro det och detta säkerligen i mycket högre grad än på Schönherrs tid.

Jag har nedan gjort en sammanställning i systematisk ordning av den lilla bokens uppgifter rörande skalbaggfynden, varvid jag även

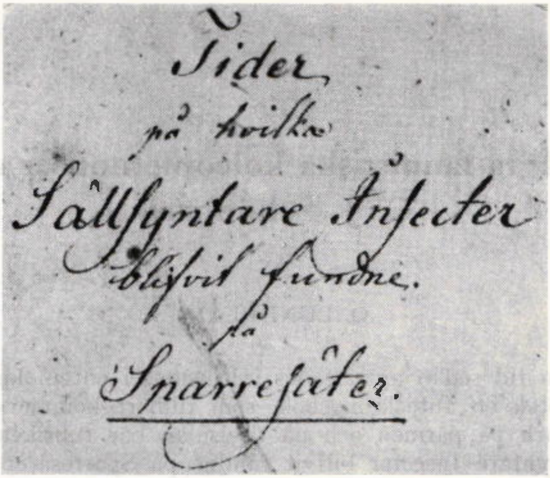

Fig. 1. Titelbladet till Schönherrs anteckningsbok.

anför datum, månad och år samt, inom parentes, dels det av S. anförda namnet om det avviker från det nu brukliga, dels antal anträffade exemplar.

Endast de vid Sparresäter anträffade arterna upptagas nedan.

Nomenklaturen är den i »Catalogus» 1939 använda. Vid synonymiseringen av arterna har jag använt Paykulls, Schönherrs, Gyllenhals och Thomsons arbeten.

Miscodera arctica Payk. (Clivina arctica). — 19/7 1836(1).

Pterostichus aterrimus Hbst (Harpalus aterrimus). — 24/4 och 15/5 1822(2) på en mosse.

Pterostichus anthracinus Ill. (Harpalus anthracinus). — 15/5 1822(2).

Agonum bogemanni Gyll. (Harpalus bogemanni). — Juli 1821(1).

Gyrinus marinus Gyll. (Gyrinus dorsalis). — 20—22/5 1827(15).

Agathidium nigripenne F. (Anisotoma nigripenne). — 18/4 1822(1) på en ekstubbe.

Stenichnus pusillus Müll. (Scydmaenus minutus). — 7/8 1816(1) under tallbark.

Sacium pusillum Gyll. (Cossyphus pusillus). — Juli 1812(4); 1—8/7 1814(70) på brädstaplar; 9/6 1815(10) på staket; 13/6 1816(20); juli 1818(1); 4—21/5 1827 (2) under granbark.

Velleius dilatatus F. (Staphylinus dilatatus). — 15/7 1818(1) på björkbark; 17—20/8 1821(2) på en björk under ett bålgetingbo och på en stallvägg; 17—25/8 1830(3) i saften på en sårad björk.

Atemeles emarginatus Payk. (Lomechusa emarginata). — 2/7 1814(2) bland myror under bark; 24/8—9/9 1823(8) bland röda myror under sten; 4/9 1824(2).

Atemeles paradoxus Grav. (Lomechusa paradoxa). — 22/5 1827(1).

Pselaphus dresdensis Hbst (Pselaphus sulcicollis). — 31/8 1827(2).

Bythinus bulbifer Reich. (Pselaphus bulbifer). — 14/8 1826.

Tyrus mucronatus Panz. (Pselaphus mucronatus). — 22/5 1827.

Claviger testaceus Preyssl. — 9/9 1823(1); maj 1825(1).

Plegaderus caesus Hbst (Hister caesus). — Juli 1813(6) i en björkstubbe; 24/7 1814(1) under bark på gammal björk; 20/8 1816(1) i björkbark; 18/6 1820(1) på björk; 31/8 1827(2).

Myrmetes piceus Payk. (Hister piceus). — 26/6 1816(1) i gräs på en äng.

Cantharis bicolor Hbst (Cantharis thoracica). — 14/7 1815(20) i gräset på en äng.

Ebaeus pedicularis F. (Malachius praeustus). — 17/7 1815(3) i gräset vid det ej långt från Sparresäter belägna Ingasäter.

Thanasimus rufipes Brahm (Clerus femoralis). — 31/8 1827(1).

Hylecoetus dermestoides L. (Lymexylon dermestoides). — 18/6 1814(1) på en granstubbe; maj 1819(1) under björkbark; 7/6 1820(1) krypande på en vägg; maj 1847.

Lymexylon navale L. — 28/6 1815(1) på ek; 10/7 1815(2) på ek; 9/6 1822(1).

Adelocera conspersa Gyll. (Elater conspersus). — Juni 1813(2) under barken på granstubbar; juni 1814(1) under granbark; 9/6 1822(2); juni 1831(1).

Adelocera lepidoptera Panz. (Elater lepidopterus). — 11/4 1813(1) under barken på en ekstubbe; 13/4 1815(1) under barken på en ekstubbe; 4/7 1834(1).

Hypnoides pulchellus L. (Elater pulchellus). — 19/6 1815(1) i gräset på en äng.

Orithales serraticornis Payk. (Elater longulus). — 17/8 1821(4).

Melasis buprestoides L. (Melasis flabellicornis). — 4/6 1819(1) under björkbark; 8—20/6 1820(4) i björkbark; 3—29/6 1822(2) under björkbark; 4—7/6 1823 (16) på björkstammar; 26/6 1824(1); 26/5 1841(1).

Dirrhagus pygmaeus F. (Elater pygmaeus). — 2/7 1814(1) under barken på en granstubbe; 24/7 1815(1) på en gammal ek.

Hypocoelus procerulus Mannh. (Euchnemis procerulus). — 15—21/7 1823(16) på granstubbar; 2—10/7 1824(6); 28/6 1826(2) på en torr gran; 18/7 1828(1); 15/7 1831(1); 12/7 1833(1).

Xylobius corticalis Payk. (Elater alni). — Juni 1812(1) i en björkstubbe.

Throscus dermestoides L. (Trixagus adstrictor). — 28/6 1815(30) på *Filipendula ulmaria*.

Drapetes biguttatus Pill. (Elater equestris). — 3—4/6 1822(2).

Dicerca acuminata Pall. (Buprestis acuminata). — 4/6 1819(1); 20/6 1820(1) på björk; 3—5/6 1822(7); 8/6 1822(2); 26/6 1824(2).

Chrysobothris chrysostigma L. (Buprestis chrysostigma). — 26/6 1824(1).

Agrilus biguttatus F. (Buprestis biguttata). — 22/6 1815(6); puppor anträffades i ekbark och kläcktes.

Dascillus cervinus L. (Atopa cinerea var. nigra). — 22/6 1818(1).

Limnius tuberculatus Müll. — 25/8 1813(12); 25/7 1816(150); 17/7 1818(30).

Lathelmis volckmari Panz. (Limnius volckmari). — 17/8 1814(1).

Trogoderma versicolor Creutz. (Dermestes subfasciatus). — 24/8 1830(1) krypande i en insektlåda.

Calitys scabra Thunb. (Peltis dentata). — Maj 1813(2) i en gammal svedd granstubbe; 24/7 1814(1) på en bränd tallstubbe; 24/7 1815(10) i en gammal murken och bränd granstubbe; 23/5 1820(3) krypande på en vägg; 26/7 1820(1) i eksvamp; 7/5 1821(1) på eksvamp; 20/5—1/6 1822(40) på granbräder; 6—10/6 1822(10) under svamp på en granstubbe; 6/7 1826(2) på en torr gran; 20/5 1827(1); 20/7 1829(5); maj 1833(1).

Librodor hortensis Fourcr. (Ips 4-punctatus). — 23/4 1822(40) på en granstubbe.

Dendrophagus crenatus Payk. — 25/8 1812(1); juli 1813(2); maj—juni 1814(2) under al- och granbark; 12/9 1817(3) under tall- och granbark; 4/6 1819(3) under björkbark; maj—juni 1820(9) under björkbark; 29/6 1822(1) under björkbark; 7/6 1823(1) på björkstam.

Laemophloeus muticus F. (Cucujus muticus). — 19/7 1815(1) under björkbark; 8/9 1819(4) under björkbark; 4—5/6 1822(2); 4—7/6 1823(4) på björkstammar; 2/5 1824(3); 12—15/8 1826(3) under björkbark; 28/6 1830(1).

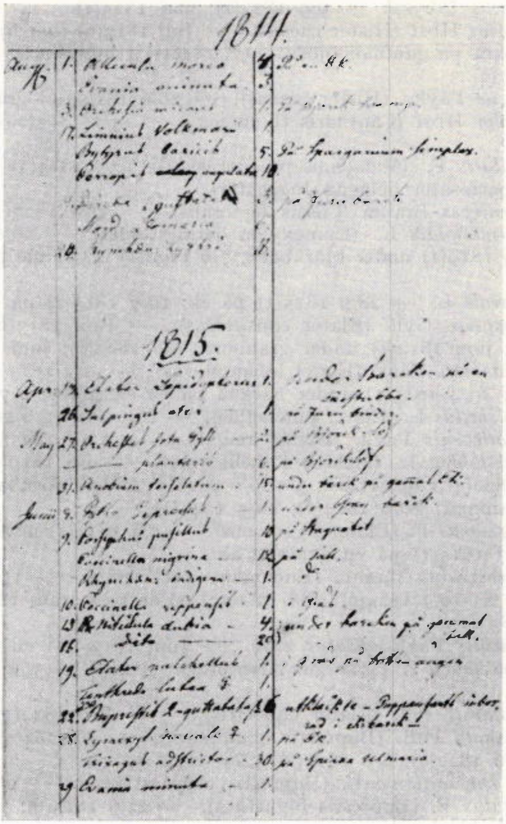

Fig. 2. Sidan 4 i Schönherrs anteckningsbok.

Diphyllus lunatus F. (Bitoma lunata). — Aug. 1813(6) under barken på gamla björkar; 29/6 1822(4) under björkbark; 4—7/7 1823(2) på björkstammar; 26/6 och 1/9 1824(4); juni—aug. 1826(154) under björkbark.

Telmatophilus caricis Ol. (Byturus caricis). — 17/8 1814(5) på *Sparganium;* 7/7 1815(23) på *Sparganium.*

Xylolaemus fasciculosus Gyll. (Lyctus fasciculosus). — 28/6 1827(2) under granbark.

Synchita humeralis F. (Lyctus, Cerylon juglandis). — 18/6 1820(6) utkläckt från björkbark; 29/7 1820(10) under ekbark; 26/6 1824(2); 20/7 1830(1).

Bothrideres contractus F. (Lyctus contractus). — 30/6 1814(1) i björkbark.

Mycetina cruciata Schall. (Lycoperdina, Endomychus cruciatus). — 21/7 1823 (2) på granstubbar; 8/7 1824(1); 22/5 1827(1).

Scymnus nigrinus Kugel. (Coccinella nigrina). — 9/6 1815(12) på tall.

Hyperaspis reppensis Hbst (Coccinella reppensis). — 10/6 1815(1) i gräs.

Sphindus dubius Gyll. (Nitidula dubia, Sphindus gyllenhali). — 30/6 1814(1); 13—16/6 1815(24) under barken av en gammal tall; 22/6 1818(14); 31/5 1822(1); 26/6 1824(1); 4/8 1830(7); 30/6 1832(12).

Aspidiphorus orbiculatus Gyll. (Nitidula orbiculata, Aspidiphorus viennensis). — 26/6 1816(1); 31/5 1822(1); 26/6 1824(1); 30/8 1829(1).

Octotemnus mandibularis Gyll. (Cis mandibularis). — Juni 1812(20); sept. 1813 (26) i björksvampar; 30/6 1814(6) i björksvampar.

Stephanopachys linearis Kugel. (Apate elongata). — 20/5 1822(1) på granbräder.

Stephanopachys substriatus Payk. (Apate substriata). — 30/3 1814(3) på en torr gran; 20/5 1822(12) på granbräder.

Dryophilus pusillus Gyll. (Anobium pusillum). — 4/6 1822(6); 20/7 1825(5) på gran; 12/7 1830(1).

Xestobium rufovillosum Deg. (Anobium tesselatum). — 31/5 1815(15) under barken av en gammal ek.

Gastrallus immarginatus Müll. (Anobium exile). — 20/7 1825(1); 11/7 1827(1) på en ekstam.

Ptilinus pectinicornis L. — 13/6 1818(3) på asp.

Dorcatoma dresdensis Hbst. — 11/7 1827(4) på en ekstam.

Caenocara bovistae Hoffm. (Dorcatoma bovistae). — 25/7 1829(1); 16/7 1830(1).

Anitys cognata Muls. (Dorcatoma rubens). — 24/7 1830(68, varav 4 levande).

Ptinus rufipes Ol. — 11/7 1827(1) på en ekstam.

Calopus serraticornis L. — Maj 1818(1); 25/4 1822(3); 2/5 1824(18) under bark på en granstubbe; april 1827(40) i murkna gärdsgårdsstörar.

Pytho depressus L. — 3/6 1815(1) under granbark; 2/9 1817(1) under tallbark; 26/8 1822(100) under tallbark.

Salpingus ater Gyll. — 26/8 1815(1) på furubräder; 20/5—29/6 1827 (101) under granbark (samt under en sten).

Scraptia fuscula Müll. (Scraptia fuscula, S. fusca, Dircaea fuscula). — 26—29/7 1833(46); 16/8 1835(12); 14/7 1836(3).

Aderus oculatus Panz. (Anthicus oculatus). — 24/7 1827(1); 5/8 1830(1); 6—20/8 1835(5); 14/7 1836(5); 28/6 1837(4); 17/7 1838(2).

Aderus pygmaeus Deg. (Anthicus pygmaeus). — 28/7 1833(1) på eklöv.

Metoecus paradoxus L. (Rhipiphorus paradoxus). — 4/10 1812(1) på en ek; 14/9 1829(1) på samma ek.

Tomoxia biguttata Gyll. (Mordella fasciata). — 3/6 1822(2).

Mordella maculosa Naez. (Mordella atomaria). — 1—24/7 och 19/8 1814(21) i svampar på gamla granstubbar; 5/6 1822(3).

Hallomenus axillaris Ill. (Hallomenus fuscus). — 28/6 1814(6) i björksvampar; 15—26/7 1823(74) på granstubbar.

Hallomenus binotatus Quens. (Hallomenus humeralis). — 20/7 1815(20) på eksvampar.

Orchesia fasciata Ill. — Juli 1813(9) under barken på en furustubbe.

Orchesia micans Panz. — 3/8 1814(1) på björksvampar; 2/7 1824(1).

Abdera affinis Payk. (Hallomenus affinis). — 28/6 1814(25) i björksvamp; 4/7 1815(2) i svamp på en granstubbe.

Abdera flexuosa Payk. (Hallomenus flexuosus). — 6—20/7 1820(3) på björksvampar.

Abdera triguttata Gyll. (Dircaea triguttata). — 28/6 1814(25) under furubark och på gamla stockar; 19/8 1814(3) på furubark; 21—26/7 1823(11) på granstubbar; 9—11/7 1824(14); 20/7 1830(1).

Xylita laevigata Hell. (Dircaea discolor). — 28/6 1814(6); 23/5 1820(60) krypande på en vägg.

Serropalpus barbatus Schall. (Serropalpus striatus). — Juli 1812(1) i ett fönster; juli 1813(1) i ett fönster; 11—20/7 1814(16) under barken av en torr gran; juli 1818(1); 30/5—5/6 1822(5).

Zilora ferruginea Payk. (Dircaea ferruginea, Xylita ferruginea). — 25/8 1813 (11) under den fina barken på fällda furustockar; 20/7 1814(1) under den fina barken på en gammal tall; 15/7 1815(1) under furubark; 20/8 1821(1) under furubark; 20/5 1827(2) under granbark; 6/8 1831(4) under bark av en halvtorr furustam

Allecula morio F. — Juli 1812(10) på ek; juli 1813(8) på ek; 24—26/7 och 1/8 1814(44) på ek; 6—27/7 1815(3) under ekbark; 16/7 1818(4); 11/7 1827(7) på en ekstam; 25/7 1829(8); 16/7 1831(10) på ekstammar; 6/8 1835.

Prionychus ater F. (Helops ater). — 3/7 1827(1) på ek; 16/7 1831(5) under barken på en torr al.

Pentaphyllus testaceus Hellw. (Pentaphyllus testaceus, Phaleria testacea). — 15/7 1818(2) på björkbark; 20—24/7 1830(20).

Tribolium castaneum Hbst (Phaleria castanea). — 4/6 1823(1) på en björkstam.

Palorus depressus F. (Hypophloeus depressus). — 17/8 1826(1) under björkbark; 24/7 1830(4).

Hypophloeus bicolor Ol. — Juli 1813(2).

Hypophloeus fraxini Kugel. — 23/4 1822(40) på en granstubbe.

Hypophloeus fasciatus F. — 30/6 1814(7) på en gammal växande ek; 25/6—4/7 1816(20) på en ekstam; 16/7 1818(6); 20—24/7 1830(6).

Osmoderma eremita Scop. (Trichius eremita). — 13/7 1842(1).

Systenocerus caraboides L. (Platycerus rufipes). — 6/6 1820(1) krypande på en vägg.

Ceruchus chrysomelinus Hochenw. (Platycerus tenebrioides). — 14—18/8 1813 (50) i murknande granstockar; 20/6 1814(25) i en gammal granstock; 20/8 1816 (3) i en murken granstock; 16/6 1818(2).

Tragosoma depsarium L. (Prionus depsarius). — 11—20/7 1814(3) under granbark; 11/7 1815(1) under granbark; 20/7 1816(1) under granbark; 17/7 1818(1); 1—17/8 1821(2) under granbark; 27/7 1823(1) på en granstubbe; 10/7 1825(1); 31/7 1837(1).

Pachyta lamed L. (Leptura lamed). — 11/7 1814(2) flygande vid en såg och på en granstubbe; 6/7 1816(1); juni—juli 1818(2); 24/6 1820(1); 15/7 1823(1) på en granstubbe.

Acmaeops marginata F. (Leptura marginata, L. smaragdula γ). — Juni 1813(1); 30/6 1814(4).

Schönherr använder för denna art även namnet *smaragdula*, form γ. Att detta är samma art som *marginata* framgår vid en jämförelse med Paykulls Fauna Suecica, T. III p. 119 (här upptagen som var. β under *smaragdula*), Schönherrs Synonymia Insectorum, T. I: 3 p. 483 (här upptagen som var. γ) och Gyllenhals Insecta Suecica, T. I: 4 p. 29.

Strangalia nigra L. (Leptura nigra). — 22/6 1820(1).

Necydalis major L. (Molorchus abbreviator). — 18/7 1815(1); 5/7 1819(4) på en asp; 26—28/7 1820(10) på asp; 29/6—6/7 1827(5); 2/7 1828(2) på en gammal björk; 19/7 1833(1).

Phymatodes testaceus L. (Callidium variabile). — Juli 1818(1).

Plagionotus detritus L. (Clytus detritus). — 19/6 1817(1).

Mesosa nebulosa F. (Lamia nebulosa). — 22/6 1820(1); 20/8 1821(1).

Pogonochaerus hispidus L. (Lamia pilosa). — 20/8 1821(1).

Acanthocinus griseus F. (Lamia grisea). — 29/6 1827(1); 3—8/7 1828(3) på en gammal björk.

Longitarsus tabidus F. (Haltica verbasci). — Juni 1812(25); 29/7 1820(20).

Platyrrhinus resinosus Scop. (Anthribus planirostris). — 21/5 1820(13) under björkbark.

Tropideres undulatus Panz. — 22/7 1823(1).

Dissoleucas niveirostris F. — 23/5 1820(1) krypande på en vägg.

Apion stolidum Germ. — 5/8 1822(18).

Coniocleonus nebulosus L. (Cleonus nebulosus). — Sept. 1847.

Chromoderus fasciatus Müll. (Curculio albidus). — 23/5 1820(1) krypande på en vägg.

Dryophthorus corticalis Payk. (Cossonus lymexylon). — 14—18/8 1813(50) i gamla granstockar på fuktiga ställen.

Sibinia primita Hbst (Sibines signatus). — 19/8 1826(1).

Curculio cerasorum Payk. (Balaninus cerasorum). — Sept. 1847.
Brachonyx pineti Payk. (Rhynchaenus indigena). — 9/6 1815(1) på tall.
Ceutorrhynchus asperifoliarum Gyll. — 19/8 1826(1).
Orobites cyaneus L. (Orobites globosus, Rhynchaenus globosus). — 28/6 1828 (1); 18/6 1814(8) i gräs.
Nanophyes marmoratus Goeze (Rhynchaenus lythri). — 24/8 1814(18).
Anoplus plantaris Naezen (Orchestes plantaris). — 27/5 1815(6) på björklöv.
Rhynchaenus iota F. (Orchestes jota). — 27/5 1815(2) på björklöv.
Ernoporus tiliae Panz. (Bostrichus tiliae). — Maj 1822(100) på en grindstolpe; 30/7 1827(20).
Xyleborus dispar F. (Bostrichus dispar). — 10/5 1839(1).

Vid jämförelse med uppgifterna i »Catalogus» 1939 visar det sig att några arter tidigare ej finnas anförda från Västergötland, nämligen Stenichnus pusillus, Ebaeus pedicularis, Lathelmis volckmari, Aderus pygmaeus, Abdera triguttata, Palorus depressus (om det är huvudarten, vilket icke kan avgöras), Plagionotus detritus, Mesosa nebulosa och Platyrrhinus resinosus.

En mycket stor procent av de i anteckningsboken anförda arterna äro m. l. m. sällsynta, flera synas numera ha ett mycket begränsat utbredningsområde i vårt land, och några torde befinna sig på gränsen till utrotning. Största intresset med anteckningarna knyter sig kanske just till den omständigheten, att de visa faunans förändring under de sista 100 åren och hur numera sällsynta arter på Schönherrs tid år efter år tämligen regelbundet anträffades. Ett uttryck för den större eller mindre sällsyntheten i nutiden lämnar den poängsiffra, som införts för var art i den 1947 utgivna »Enumeratio Insectorum Fenniae et Sueciae. II. Coleoptera». Vid beräkningen satte vi 25—30 poäng för sådana arter, som endast anmärkts å ett begränsat antal lokaler men regelbundet rapporterats; 40—50 för arter, endast sporadiskt förekommande å ett fåtal lokaler; 75 för mycket sällsynta arter, vilka endast i enstaka exemplar anträffats å en eller ett par lokaler; slutligen 100 för sådana, som endast tillfälligt anträffats. Om vi som sällsynta räkna arter med en poängsumma av minst 30, höra följande arter hit:

30 poäng.

Lymexylon navale	*Stephanopachys substriatus*	*Hypophloeus fasciatus*
Dicerca acuminata	*Orchesia fasciata*	*Platyrrhinus resinosus*

40 poäng.

Ebaeus pedicularis	*Stephanopachys linearis*	*Mesosa nebulosa*
Melasis buprestoides	*Metoecus paradoxus*	*Tropideres undulatus*
Hypocoelus procerulus	*Osmoderma eremita*	*Curculio cerasorum*
Bothrideres contractus	*Acmaeops marginata*	

50 poäng.

Stenichnus pusillus	*Calitys scabra*	*Acanthocinus griseus*
Velleius dilatatus	*Diphyllus lunatus*	
Trogoderma versicolor	*Tragosoma depsarium*	

75 poäng.

Sacium pusillum	*Drapetes biguttatus*	*Serropalpus barbatus*
Adelocera lepidoptera	*Octotemnus mandibularis*	*Palorus depressus* (om huvudarten)
Xylobius corticalis	*Anitys cognata*	*Ceruchus chrysomelinus*

100 poäng.

Agonum bogemanni	*Xylolaemus fasciculosus*

De flesta av ovanstående arter äro vedinsekter, och därav förklaras deras med åren allt större sällsynthet, vilken håller jämna steg med urskogarnas omvandling till kulturskogar. Ett exempel härpå är *Bothrideres contractus,* som numera torde förekomma talrikare endast på Gotska Sandön. Liknande gäller *Tragosoma depsarium* och *Acanthocinus griseus,* vilka på Sandön funnit en fristad och där äro vanligare än på andra håll i landet.

Ytterst sällsynt är *Xylolaemus fasciculosus,* som Thomson endast kände genom Schönherrs exemplar, men som därefter en gång även tagits i Småland. I Riksmusei svenska samling sitta två exemplar, båda från Västergötland, dels Gyllenhals av Schönherr tagna typexemplar, dels ett taget av Boheman, sannolikt på Schönherrs typlokal. Som bekant stodo Boheman och Schönherr i livlig förbindelse med varandra. Arten har mig veterligen senare ej iakttagits hos oss. Även utanför vårt lands gränser är den, trots vidsträckt utbredning, ytterst sällsynt. Reitter uppger den särskilt leva under barken av lönn, medan Schönherr tog sina exemplar under granbark.

Huruvida med *Palorus depressus* avses huvudarten eller formen *formiceticola* kan ej avgöras. Den togs emellertid under bark, vilket kanske kan tyda på den förra. Thomson, vilken i regel upptar Schönherrs fynd, anför den från Västergötland (samt Skåne, Småland och Stockholm) samt säger att den är »tämligen sällsynt under barken av träd». I Catalogus upptages huvudarten dock blott från Öland. På Thomsons tid var *formiceticola*-formen ej urskild.

Huruvida den numera ytterst sällsynta *Agonum bogemanni* är rätt bestämd kan ej avgöras, då beläggexemplar saknas. Omöjligt är det emellertid icke, och Lindroth anför den i sitt carabidarbete (1945 p. 47) efter expl. i Thomsons samling i Berlin. Även Gyllenhal upptager den för Västergötland.

Schönherr anför även en del arter från andra trakter, bl. a. i Västergötland, vilka jag emellertid ej medtagit ovan. Så t. ex. tog han på Ryssberget i Skåne *Conopalpus testaceus* Ol. i en murken bokstubbe samt på Kinnekulle *Anitys cognata* i 14 exemplar, vilka alla anträffades döda i en murken ek. Där hittades arten sedermera »i stor myckenhet uti en fornad ek vid Hellekis» av Mortonson. På senare tid är arten blott sällan återfunnen, så t. ex. av Palm vid Alnarp och av Jansson i Närke.